

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ภาษารอยแก้วสมัยอยุธยา เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษา เท่าที่กล่าวมาแล้ว เจ็ดบทนั้น เป็นการศึกษาโดยเปรียบเทียบกับภาษาสมัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นภาษาที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์และคนรุ่นเดียวกันใช้เป็นภาษาเขียน การศึกษาเปรียบเทียบนี้ทำให้ทราบลักษณะการใช้ภาษารอยแก้วในภาษาไทยสมัยอยุธยาว่ามีวิธีใช้แตกต่างกับสมัยปัจจุบันอย่างไรบ้าง

วิทยานิพนธ์นี้ กล่าวถึง เฉพาะลักษณะการใช้ภาษาที่สมัยอยุธยาใช้ต่างกับสมัยปัจจุบัน ไม่กล่าวถึงส่วนที่เหมือนกัน (ส่วนที่สรุปว่าใช้เหมือนกัน สรุปผลตามข้อมูลเท่าที่มีอยู่) การวิเคราะห์โดยนัยนี้ทำให้ทราบลักษณะการใช้ภาษารอยแก้วสมัยอยุธยาดังต่อไปนี้

ภาษารอยแก้วสมัยอยุธยาที่ใช้เขียนเรื่องต่างประเภทกัน มีลักษณะการใช้ภาษาแตกต่างกันไป หรือกล่าวไคว่าท่านอง เขียนในภาษารอยแก้วสมัยอยุธยาเปลี่ยนไปตามเนื้อเรื่อง ท่านองเขียนที่ต่างกันนี้สังเกตได้โดยพิจารณาการใช้ภาษาคือ ความนิยมใช้คำบางคำในหมวดคำบางหมวด ประเภทของคำที่ใช้ จำนวนคำในประโยค การเรียงลำดับคำ การซ้อนคำ การใช้สว่นขยาย ขนาดของประโยค โวหาร การใช้สัมผัส และภาพพจน์

ท่านองเขียนในภาษารอยแก้วสมัยอยุธยา มีอยู่น้อยประเภทกว่าสมัยปัจจุบัน อาจเป็นเพราะผู้รู้หนังสือมีน้อย วิทยาการยังไม่เจริญเช่นสมัยปัจจุบัน การใช้ภาษารอยแก้วเพื่อความบันเทิงก็ยังมี แม้ในสมัยรัชกาลที่ 1 จะใช้ภาษารอยแก้วแปลเรื่องต่างประเทศ เช่น เรื่องสามก๊ก และ ราชาธิราช ก็เพื่อสอนยุทธวิธีในการสงครามมากกว่าเพื่อความบันเทิง เมื่อผู้รู้หนังสือมีน้อย ผู้เขียนก็คงมีน้อยคน ท่านองเขียนที่ต่างกันไปตามตัวผู้เขียนจึงน้อย ข้อแตกต่างที่ท่านองเขียนจึงปรากฏเฉพาะในเรื่องที่ต่างประเภทกัน เรื่องประเภทเดียวกันที่ใช้ท่านองเขียนต่างกันไม่ปรากฏหลักฐานพอจะให้ศึกษาได้ ลักษณะทางการใช้ภาษา ที่จะนำมาเป็นเครื่องตัดสินว่า หนังสือรอยแก้วเล่มใด แต่งในสมัยอยุธยา

หรือไม่ จึงอาศัยทำนองเขียนอย่างเดียวกันได้ การศึกษาเรื่องทำนองเขียนเพียงแค่วย
ให้ทราบว่าในสมัยอยุธยาทำนองเขียนแบบใดอยู่บ้างเท่านั้น

การที่สมัยอยุธยามีทำนองเขียนรอยแก้วอยู่น้อยแบบ ทำให้ศึกษาภาษาสมัยอยุธยา
ได้ยากขึ้น เพราะหนึ่งคือมีน้อยประเภท และเนื่องจากหนึ่งคือรอยแก้วเกือบทั้งหมดเป็น
หนึ่งชื่อของราชการหรือเกี่ยวกับราชการ จึงศึกษาโดยเปรียบเทียบกับภาษาเขียนหรือ
ภาษาความเรียงสมัยปัจจุบันได้ ในวิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนจึงศึกษาการใช้ภาษารอยแก้วสมัย
อยุธยาโดยวิเคราะห์ภาษารอยแก้วสมัยอยุธยาแล้วเปรียบเทียบกับภาษาความเรียงสมัยปัจจุบัน
และไต่ถามความแตกต่างในค่านการใช้ภาษาของภาษาไทยสมัยอยุธยาถึงสมัยปัจจุบัน
ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องการใช้คำและการใช้สำนวนพอสรูปได้ดังนี้

- ก. คำบางคำและสำนวนบางสำนวนมีใช้เฉพาะในภาษาสมัยอยุธยา
- ข. คำบางคำและสำนวนบางสำนวน ภาษาสมัยอยุธยาใช้ต่างความหมายกับ
สมัยปัจจุบัน หรือมีความหมายเพี้ยนกับสมัยปัจจุบัน
- ค. คำคล้อง คำคู่ คำประกอบ และสำนวน ซึ่งภาษาสมัยอยุธยาใช้คล้ายกับสมัย
ปัจจุบัน ประกอบควยคำมากหรือน้อยกว่ากัน
- ง. การเรียงลำดับคำใน คำคล้อง คำคู่ คำประกอบ และสำนวนสมัยอยุธยา
ต่างกับสมัยปัจจุบัน
- จ. บางครั้ง คำคล้อง คำคู่ คำประกอบ และสำนวน ในภาษาสมัยอยุธยาและ
สมัยปัจจุบัน ประกอบควยคำบางคำซึ่งมีรูปต่างกัน แต่ความหมายคล้ายกัน
- ฉ. คำที่มีรูปเหมือนกันบางคำ สมัยอยุธยากับสมัยปัจจุบันถือเป็นคำในหมวดคำ
คนละหมวด
- ช. คำบางคำสมัยอยุธยามีความหมายกว้างกว่าสมัยปัจจุบัน บางคำมีความหมาย
แคบกว่าสมัยปัจจุบัน และบางคำสมัยอยุธยาใช้เข้ากับคำบางคำ แต่สมัยปัจจุบันใช้เข้ากับ
คำนั้นไม่ได้

๗. คำบางคำสมัยอยุธยาเป็นคำคำเดียว แต่สมัยปัจจุบันใช้คู่กับคำอื่น หรือใช้เป็นคำซ้อน

การศึกษาลักษณะการใช้ภาษาร้อยแก้วสมัยอยุธยา ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ มุ่งศึกษาภาษาทั่วไป มิได้ศึกษาภาษาเฉพาะแบบ เช่น ภาษาที่ใช้ในกฎหมายและภาษาแปล เช่น แปลจากภาษาบาลีสันสกฤตหรือจีน เป็นต้น อีกทั้งมิได้มุ่งวิเคราะห์ศัพท์และสำนวนว่า ศัพท์คำใด หรือสำนวนใดบ้างที่ไทยรับมาจากภาษาอื่น ผู้สนใจการศึกษาภาษาเชิงประวัติอาจศึกษาภาษาในลักษณะดังกล่าวต่อไปได้ เช่น ศึกษาภาษากฎหมายจาก กฎหมายตราสามดวง ศึกษาภาษาแปลจากหนังสือวรรณคดี เช่น สามก๊ก และศึกษาศัพท์และสำนวนที่ไทยรับมาจากภาษาต่างประเทศหรือแปลจากภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต เขมร วัชรมาอย่างใด มีสำนวนหรือศัพท์ใดบ้าง และรับมามากน้อยเพียงใด รับมาในสมัยใด เป็นต้น การศึกษาต่อเนื่องกันไปเช่นนี้จะช่วยให้เข้าใจภาษาไทยดีขึ้น ขึ้นต้นอาจเริ่มศึกษาภาษาสมัยปัจจุบัน หรือภาษาสมัยอยุธยาซึ่งมีหลักฐานมากก่อน ขึ้นต่อไปอาจขยายวงศึกษาภาษาถิ่นต่าง ๆ ด้วย เช่น ภาษาสุโขทัย ลานนาไทย เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาของภาษาไทย และความเกี่ยวข้องกันระหว่างภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในสมัยต่าง ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การศึกษานี้จะทำให้เข้าใจภาษาไทยสมัยปัจจุบันดีขึ้น ทำให้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยซึ่งกำลัง เป็นอยู่ในปัจจุบัน และอาจมองเห็นหรือเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยที่จะเกิดขึ้นต่อไปด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย